

† Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ
ΕΛΕΩΙ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ
ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩΙ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΧΑΡΙΝ, ΕΙΡΗΝΗΝ ΚΑΙ ΕΛΕΟΣ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥ ΠΑΣΗΣ ΤΗΣ ΚΤΙΣΕΩΣ
ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

* * *

Τιμιώτατοι ἀδελφοί Ἱεράρχαι καί προσφιλέστατα τέκνα ἐν Κυρίῳ,

Εὐδοκία τοῦ Ἀρχηγοῦ καί Τελειωτοῦ τῆς πίστεως ἡμῶν, εἰσερχόμεθα σήμερον εἰς τό νέον ἐκκλησιαστικόν ἔτος καί ἐορτάζομεν ἐν ψαλμοῖς καί ὕμνοις, διά τριακοστήν πέμπτην φοράν, τήν Ἡμέραν προστασίας τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος.

Χαιρόμεθα διά τήν ἀπήχησιν τῶν οικολογικῶν πρωτοβουλιῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὄχι μόνον εἰς τόν χριστιανικόν κόσμον, ἀλλά καί εἰς ἄλλας θρησκείας, εἰς κοινοβούλια καί πολιτικούς, εἰς τόν χῶρον τῆς κοινωνίας τῶν πολιτῶν, τῆς ἐπιστήμης, τῶν οικολογικῶν κινήματων καί τῆς νεολαίας. Οὕτως ἢ ἄλλως, ἡ οικολογική κρίσις, ὡς παγκόσμιον πρόβλημα, μόνον μέ παγκόσμιον εὐαισθητοποίησιν καί κινητοποίησιν δύναται νά ἀντιμετωπισθῇ.

Ἐκφράζομεν ἐπίσης τήν ἱκανοποίησιν μας, ἐπειδή ἔχει ὀριστικῶς κατανοηθῆ ἡ ἄμεσος συνάφεια οικολογικῶν καί κοινωνικῶν προβλημάτων, καί δὴ τό γεγονός ὅτι ἡ καταστροφή τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος θίγει πρωτίστως τοὺς πτωχοὺς τῆς γῆς. Ὁ συνδυασμός περιβαλλοντικῶν καί κοινωνικῶν δράσεων ἀποτελεῖ ἐλπίδα διά τό μέλλον, ἐφ' ὅσον μόνον τότε ὑπάρχει βιώσιμος ἀνάπτυξις καί πρόοδος, ὅταν μεριμνῶμεν συγχρόνως διά τήν ἀκεραιότητα τῆς δημιουργίας καί τήν προστασίαν τῆς ἀξιοπρεπείας καί τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου.

Εἶναι χαρακτηριστικόν, ὅτι τονίζεται σήμερον ἡ ἀναγκαιότης μιᾶς «οικολογικῆς διευρύνσεως» τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου. Γίνεται μάλιστα λόγος περὶ «τετάρτης γενεᾶς» δικαιωμάτων, ὁμοῦ μετά τῶν ἀτομικῶν καί πολιτικῶν, κοινωνικῶν καί πολιτισμικῶν καί τῶν δικαιωμάτων ἀλληλεγγύης, ἡ ὁποία ἀναφέρεται εἰς τήν ἐξασφάλισιν τῶν περιβαλλοντικῶν προϋποθέσεων των. Ὁ ἀγὼν διά τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου δέν εἶναι δυνατόν νά ἀγνοήσῃ τό γεγονός ὅτι αὐτά ἀπειλοῦνται ὑπὸ τῆς κλιματικῆς ἀλλαγῆς, ὑπὸ τῆς ἐλλείψεως ποσίου ὕδατος, εὐφόρου ἐδάφους καί καθαρᾶς ἀτμοσφαιρας, καί γενικώτερον ὑπὸ τῆς «περιβαλλοντικῆς ὑποβαθμίσεως». Αἱ ἐπιπτώσεις τῆς οικολογικῆς κρίσεως ὀφείλουν νά ἀντιμετωπίζωνται ἐξόχως εἰς τό ἐπίπεδον τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου. Εἶναι αὐτονόητον ὅτι αὐτά, εἰς ὅλας των τάς πτυχάς καί διαστάσεις, ἀποτελοῦν ἀδιάσπαστον ἐνότητα καί ὅτι ἡ προστασία των εἶναι ἀδιαίρετος.

Εἰς αὐτήν τήν συνάφειαν ἀνήκει καί ἡ ἀντιμετώπισις τῶν δεινῶν, τά ὁποῖα προεκάλεσεν ἡ ἐπίθεσις τῆς Ρωσσίας κατά τῆς Οὐκρανίας καί συνδέονται μέ φοβεράς οικολογικάς καταστροφάς. Κάθε πολεμική ἐνέργεια εἶναι καί πόλεμος κατά τῆς κτίσεως, εἶναι μία σοβαρωτάτη ἀπειλή κατά τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος.

Ἡ ρύπανσις τῆς ἀτμοσφαίρας, τῶν ὑδάτων καί τοῦ ἐδάφους ἀπό τοὺς βομβαρδισμούς, ὁ κίνδυνος πυρηνικοῦ ὀλοκαυτώματος, ἀπελευθερώσεως ἐπικινδύνου ἀκτινοβολίας ἀπὸ τοὺς πυρηνικοὺς σταθμούς παραγωγῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας, ἡ καρκινογόνος σκόνη τῶν βομβαρδισμένων κτιρίων, ἡ καταστροφή τῶν δασῶν καί ἡ ἀχρήστευσις καλλιεργησίμων ἀγροτικῶν ἐκτάσεων, ὅλα αὐτὰ μαρτυροῦν ὅτι ὁ λαός καί τὸ οἰκοσύστημα τῆς Οὐκρανίας υπέστησαν καί συνεχίζουν νὰ ὑφίστανται ἀνυπολογίστους ἀπωλείας. Ἐπαναλαμβάνομεν γεγонуία τῆ φωνῆ: Νὰ τερματισθῆ ἀμέσως ὁ πόλεμος καί νὰ ἀρχίσῃ ὁ εἰλικρινῆς διάλογος.

Ἐνώπιον ὅλων αὐτῶν τῶν προκλήσεων, ἡ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία συνεχίζει τὸν ἀγῶνα τῆς ὑπὲρ τῆς ἀκεραιότητος τῆς δημιουργίας, ἐν ἐπιγνώσει ὅτι ἡ μέριμνά τῆς διὰ τὸ φυσικὸν περιβάλλον δέν εἶναι μία πρόσθετος δρᾶσις εἰς τὴν ζωὴν τῆς, ἀλλὰ οὐσιαστικὴ ἔκφρασις καί πραγμάτωσις αὐτῆς, ὡς προέκτασις τῆς Θείας Εὐχαριστίας εἰς ὅλας τὰς μορφάς καί διαστάσεις τῆς καλῆς μαρτυρίας τῆς ἐν τῷ κόσμῳ. Αὐτὴ ὑπῆρξε καί ἡ τιμαλφεστάτη παρακαταθήκη τοῦ εἰσηγητοῦ τῆς οἰκολογικῆς θεολογίας μακαριστοῦ Μητροπολίτου Περγάμου Ἰωάννου. Τιμῶντες τὴν μεγάλην προσφορὰν του, κατακλείομεν τὸ παρὸν Πατριαρχικὸν Μήνυμα ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς Ἰνδίκτου μέ ὅσα ἔγραψε περὶ τῆς Θείας Εὐχαριστίας ὡς ὀλιστικῆς ἀπαντήσεως εἰς τὰ σύγχρονα περιβαλλοντικά προβλήματα: «Στὴ Θεία Λειτουργία ὁ φυσικὸς καί ὑλικὸς κόσμος καί ὅλες οἱ αἰσθήσεις μετέχουν σὲ μία ἐνότητα ἀδιάσπαστη. Δέν ὑπάρχει ἀντίθεση μεταξύ ὑποκειμένου καί ἀντικειμενικῆς πραγματικότητος, δέν ὑπάρχει ἡ κατακτητικὴ στάσις τοῦ ἀνθρώπινου λόγου ἀπέναντι στον κόσμον πού τὸν περιβάλλει. Ὁ κόσμος δέν κεῖται ἔναντι, δέν (εἶναι) ἀντικείμενον τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ προσλαμβάνεται καί κοινωνεῖται. Ἡ Θεία Κοινωνία εἶναι ὄχι μόνο ἐνωσὴ μας μέ τὸν Θεόν καί τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ καί πρόσληψη τροφῆς, ἀποδοχὴ καί καταξίωσις τοῦ φυσικοῦ μας περιβάλλοντος, ἐνσωμάτωσις τῆς ὕλης καί ὄχι χρῆσις τῆς ὕλης. Ἡ ἱερότητα πού συνοδεύει αὐτὴ τὴν στάσις, τὸ θεῖον ρῖγος πού διαπερνᾷ αὐτὴ τὴν σχέσις, εἶναι ὁ ἀντίποδας τῆς Τεχνολογίας καί ἡ ἀπάντησις στό οἰκολογικὸν μας πρόβλημα. Ἡ Θεία Εὐχαριστία εἶναι καί γι' αὐτὸν τὸν λόγον ὅτι καλύτερον ἔχει νὰ προσφέρῃ ἢ Ὁρθοδοξία στον σύγχρονον κόσμον».

Εὐλογημένον ἐκκλησιαστικὸν ἔτος, ἀδελφοί καί τέκνα ἐν Κυρίῳ!

βκγ' Σεπτεμβρίου α'

Ὁ Κωνσταντινουπόλεως

διάπυρος πρὸς Θεόν εὐχέτης πάντων ὑμῶν